

**ZILELE ACADEMICE CLUJENE, SIMPOZIONUL ȘTIINȚIFIC
„TEME ȘI OPȚIUNI METODOLOGICE ÎN CERCETAREA
ISTORICĂ ACTUALĂ”
(Cluj-Napoca, 21 mai 2015)**

Ediția 2015 a Zilelor Academice Clujene desfășurată între 14-16 mai 2015 a marcat 65 de ani de la înființarea Filialei Cluj a Academiei Române și 95 de ani de la crearea primelor institute de cercetare, consacându-se ca o manifestare de înalt prestigiu cultural pentru metropola clujeană. Deschiderea solemnă a avut loc în Aula Magna a Universității „Babeș-Bolyai” la care au participat personalități academice și de cultură, precum: acad. Ionel Valentin Vlad – președintele Academiei Române, acad. Ioan Aurel Pop – rectorul Universității „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca, acad. Emil Burzo – președinte al filialei Cluj-Napoca a Academiei Române, acad. Sabina Ispas – Institutul de Etnografie și Folclor, Pál Richter – director al Institutului de Muzicologie al Academiei Ungare de Științe, prof. univ. dr. Nicolae Edroiu, membru corespondent al Academiei Române și director al Institutului de Istorie „G. Barițiu”, acad. Marius Porumb, directorul Institutului de Arheologie și Istoria Artei. Invitate la deschiderea evenimentului au fost și personalitățile clujene: IPS Andrei Andreicuț – arhiepiscop și mitropolit al Clujului, Maramureșului și Sălajului, PS Florentin Crihălmeanu – episcop greco-catolic de Cluj-Gherla, Gheorghe Vușcan – prefectul județului Cluj, Emil Boc – primarul municipiului Cluj-Napoca.

În cadrul manifestării derulate pe parcursul mai multor zile au avut loc simpozioane, workshop-uri și dezbateri științifice în toate institutele și departamentele de cercetare prin care s-au făcut cunoscute preocupările științifice, proiectele și direcțiile de cercetare patronate de institutele din filiala Cluj-Napoca a Academiei Române.

Astfel, în data de 21 mai 2015, sub egida Institutului de istorie „G. Barițiu”, s-a desfășurat simpozionul *Teme și opțiuni metodologice în cercetarea istorică actuală*. Manifestarea a oferit un cadru generos pentru abordarea unor tematici diverse din aria de preocupări științifice a cercetătorilor din Institut, a colegilor din alte centre de cercetare sau universitare. Au fost prezentate un număr de 12 comunicări științifice care au adus în dezbateri abordări istoriografice, cercetări punctuale, au fost propuse noi perspective metodologice, s-a ilustrat și argumentat potențialul oferit de noile tehnologii informatice în gestionarea și valorificarea surselor istorice. S-au remarcat în acest context prezentările Danielei Deteșan și Elei Cosma care au relevat importanța valorificării surselor istorice referitoare la revoluția pașoptistă prin intermediul arhivei electronice; un alt grupaj de lucrări a făcut referire la relevanța unor surse arhivistice recent investigate, pentru cercetarea istoriei Transilvaniei în secolului al XIX-lea – cazul Arhivei Biroului de Informații de la Viena, sistematic cercetată de dr. Lóránd Mádly care, în cadrul simpozionului, a argumentat relevanța acestor surse. La rândul său, dr. Attila Varga a relevat importanța documentelor masonice secrete pentru istoria elitelor românești între 1900-1918. Alte prezentări au abordat subiecte de istorie economică și socială (Iosif Marin Balog) sau studii de caz privind demografia istorică și istoria familiei (Crinela Holom).

Este demnă de remarcat diversitatea subiectelor abordate de către participanți, fapt ce relevă dinamismul activității de cercetare realizată de școala istorică de la Cluj, racordarea ei la dezbaterile metodologice actuale, disponibilitatea și capacitatea de a aborda teme noi, multe dintre ele cu o vădită componentă interdisciplinară.

Iosif Marin Balog

„Anuarul Institutului de Istorie «George Barițiu» din Cluj-Napoca”, tom LV, 2016, p. 469-474

“WRITING AND SOCIETY IN TRANSYLVANIA 13TH-17TH CENTURIES”.
INTERNATIONAL CONFERENCE
(Cluj-Napoca, 15-17 septembrie 2015)

În perioada 17-18 septembrie 2015, la Cluj-Napoca, în cadrul proiectului de cercetare PN-II-ID-PCE-2012-4-0579 intitulat *Între public și privat. Practici ale scrisului în Transilvania (sec. XIII-XVII)*, director proiect Susana Andea, finanțat de CNCS-UEFISCDI, s-a desfășurat conferința internațională dedicată scrierii din Transilvania secolelor XIII-XVII. Manifestarea a fost organizată prin intermediul Academiei Române Filiala din Cluj Napoca – Institutul de Istorie „G. Barițiu” și a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj Napoca – Facultatea de Istorie și Filosofie.

Cuvintele rostite la deschiderea lucrărilor de către prof. univ. Nicolae Edroiu, m.c. al Academiei Române, directorul Institutului de Istorie „G. Barițiu”, prof. univ. Ovidiu Ghitta, decanul Facultății de Istorie și Filosofie, au pus în valoare oportunitatea și relevanța unei asemenea întruniri științifice concentrate asupra unei teme de mare interes pentru istoria culturală a Transilvaniei medievale și premoderne.

Subiectul, incitant, s-a bucurat de abordări diverse și complementare în același timp, care au adus în fața auditoriului diferite aspecte referitoare la relația dintre oralitate și actul scris, influența educației asupra carierei individuale, valorizarea actului scris în societatea medievală și premodernă, utilizarea actului scris în viața cotidiană, considerații de natură juridică asupra valabilității actului, structuri instituționale cu drept de a emite acte etc. Alte comunicări au adus în discuție scrierea epigrafică, dar și practica scrierii actuale sau cercetarea filigranului hârtiei utilizate în cancelaria princiară.

Participanții la această conferință, cercetători cunoscuți din țară sau din afară (Anglia, Germania, Serbia, Ungaria), prin cele 32 de expuneri susținute s-au concentrat asupra unui subiect insuficient și incomplet cercetat în istoriei Transilvaniei, spre deosebire de alte istoriografii din spațiul european, care au acordat cu mult timp înainte atenția cuvenită unei asemenea teme. Potrivit programului conferinței (<http://www.istoriescriere.academia-cj.ro>), pe lângă comunicările prezentate de membrii echipei proiectului sus-menționat Susana Andea, Lidia Gross, Adinel Dincă (Institutul de Istorie „G. Barițiu”), Avram Andea (Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj Napoca – Facultatea de Istorie și Filosofie), Livia Magina (Muzeul Banatului Montan, Reșița), și la această conferință și-au dat întâlnire și au prezentat rezultatele propriilor cercetări, pe de o parte, Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca prin comunicările prezentate de domnul rector acad. Ioan Aurel Pop, Enikő Rűsz-Fogarasi, Șerban Turcuș, Maria Lupescu Makó, Andreea Mărza, pe de altă parte, Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu (Ioan Albu). Din Anglia, comunicarea domnului Martyn Rady Masaryk Professor of Central European History, UCL SSEES, London, iar din Ungaria, comunicarea domnului Nagy Levente, Universitatea ELTE, Budapesta, au evidențiat aspecte juridice referitoare la apelul la actul scris în epocă. Institutele de cercetare ale Academiei Române și-au făcut simțită prezența. Pe lângă Institutul de Istorie „G. Barițiu” din Cluj-Napoca (marea majoritate a echipei proiectului de cercetare, Anton Dörner, Adriana Bogdan), a participat Institutul de Istoria Artei și Arheologie din Cluj-Napoca (Ciprian Firea), Institutul de Istorie „A.D. Xenopol” Iași (Cătălina Chelcu, Marius Chelcu), Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu (Julia Derzsi), Institutul de Cercetări Socio-Umane „Gheorghe Șincai” Tg. Mureș (Zsolt Simon) și Muzeul Banatului Montan, Reșița (Adrian Magina). S-au bucurat de mare interes comunicările prezentate de domni Konrad Gündisch (director für deutschen Kultur und Geschichte Südosteuropas, München, Germania), Neven Isailovic și Aleksander Kristic (Institute of History, Belgrade, republic of Serbia). Societatea Muzeului Ardelean din Cluj Napoca prin comunicările prezentate (Fejér Tamás, Hegyi Géza, Pakó László, Papp Kinga) a adus contribuții serioase referitoare la practica scrisului în societatea transilvăneană din perioada secolelor XIV-XVII. Un alt grup de cercetători au provenit din mediul arhivelor (Livia Ardelean, Arcadie Bodale, Mirela Cărbăneanu, Flora Agnés), dar și din învățământ (Răzvan Mihai Neagu).

În partea finală a acestei reuniuni științifice discuțiile, schimbul de opinii au apropiat participanții și au rotunjit idei dezbătute anterior.

Textul integral al comunicărilor prezentate constituie Suplimentul on-line al Anuarului Institutului de Istorie „G. Barițiu” – Series Historica pe anul 2015, cu titlul *Literacy Experiences concerning Medieval and Early Modern Transylvania*, care poate fi accesat la <http://www.historica-cluj.ro/menu/Supliment2015.php>.

Susana Andea

MANIFESTĂRI ȘTIINȚIFICE ORGANIZATE DE INSTITUTUL DE ISTORIE „G. BARIȚIU” ÎN ANUL 2015 – Departamentul ISTORIE

Conferințe (simpozioane)/manifestări științifice organizate

Interne:

1. Cluj-Napoca, 21 mai 2015, Filiala Cluj a Academiei Române, **Institutul de Istorie „G. Barițiu”**, în cadrul Zilelor Academice Clujene, Simpozionul științific TEME ȘI OPȚIUNI METODOLOGICE ÎN CERCETAREA ACTUALĂ – 12 comunicări: 10 ale cercetătorilor din institut, 2 comunicări ale colaboratorilor din țară.
2. Bistrița, 25 martie 2015, ora 11, Consiliul Județean Bistrița-Năsăud, Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud, **Institutul de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca** (co-organizator), workshopul DEZBATERI ASCUNSE. ISTORIOGRAFIA ROMANA ȘI MAGHIARĂ ÎN COLIZIUNE.

Cu participare internațională:

3. Cluj-Napoca, 17-18 septembrie 2015, Universitatea „Babeș-Bolyai” – Facultatea de Istorie și Filosofie, Academia Română – Filiala Cluj-Napoca – **Institutul de Istorie „George Barițiu”** (co-organizator), Conferința Internațională WRITING AND SOCIETY IN TRANSYLVANIA 13TH-17TH CENTURIES, cu sprijinul CNCS-UEFISCDI – prin proiectul de cercetare PN II-ID-PCE-2012-4-0579 (director proiect S. Andea)

Lansări de carte

1. Cluj-Napoca, **5 martie 2015**, orele 12,00, Sala de Conferințe, Institutul de Istorie „George Barițiu” – lansarea colecției *Institutul de Istorie „George Barițiu – Teze de doctorat*. Tezele de doctorat elaborate sub coordonarea științifică a conducătorilor de doctorat din cadrul Institutului (dr. Gelu Neamțu, dr. Simion Retegan, dr. Dumitru Suciuc) sunt în fapt valoroase cărți de autor, apreciate și cu prilejul prezentărilor acestora de către colaboratori ai Institutului – doctoranzi sau foști doctoranzi, actualmente având titlul de doctor în istorie.
 - Sebastian Pârvu, *Românii din Scaunele Secuiești în Revoluția de la 1848-1849*, Sfântu Gheorghe, Editura Eurocarpatica, 2014, 524 p. [A prezentat dr. Vasile Lechințan]
 - Ciprian Rigman, *Protopopiate și protopopi în Dieceza greco-catolică de Gherla la mijlocul secolului al XIX-lea (1856-1868)*, Cluj-Napoca, Editura Argonaut, 2014, 320 p. [A prezentat drd. Bogdan Ilieș]
 - Doru Sinaci, *Discursul politic în perioada tribunismului arădean*, Arad, „Vasile Goldiș” University Press, 2014, 323 p. [A prezentat drd. Dan C-tin Ifțimi]

2. Cluj-Napoca, **26 mai 2015**, la Biblioteca Filialei Cluj-Napoca a Academiei Române, în cadrul Zilelor Academice Clujene – 2015, cu prilejul Simpozionului Științific organizat de Institutul de Istorie „G. Barițiu” – *Teme și opțiuni metodologice în cercetarea istorică actuală* – lansarea lucrării elaborate de cercetători și colaboratori ai Institutului, apărută cu sprijinul CNCS-UEFISCDI prin proiectul PN-II-RU-TE-2011-3-0286 (director proiect CSIII dr. Mirela Popa-Andrei)
 - *Recruitment and Promotion among the Romanian Greek-Catholic Ecclesiastical Elite in Transylvania (1853-1918). A Collection of Studies*, Editori: Mirela Popa-Andrei (coord.), Diana Covaci, Mihaela Bedeccean, Aurelia Dan, Iosif Marin Balog. Colaborator: Ana Victoria Sima, Cluj-Napoca, Editura Mega, 2014, 226 p. [Au prezentat prof. univ. dr. Nicolae Bocșan, CSIII dr. Daniela Deteșan]
3. Cluj-Napoca, **24 iunie 2015**, orele 11,00, în Sala de Conferințe, Institutul de Istorie „George Barițiu”, lansarea publicațiilor din colecția *Medievalia* a Institutului de Istorie „George Barițiu”, lucrări ai căror autori și editori sunt cercetători în cadrul Colectivului de Istorie medievală, lucrări din programul de cercetare al Institutului și lucrări apărute cu sprijinul CNCS-UEFISCDI prin proiectul PN II-ID-PCE-2012-4-0579 (director proiect CSI dr. Susana Andea)
 - *Documenta Romaniae Historica. Seria C. Transilvania. Vol. XVI (1381-1385)*, coord. Susana Andea. Editori: susana Andea, Lidia Gross, Adinel Dincă, Cluj-Napoca, Editura Academiei Române, București, 2014, LXVIII+763 p. [A prezentat conf. univ. dr. Șerban Turcuș]
 - Susana Andea, Congregații voievodale și palatinale (sec. XIII/XIV). Palatine's voivodal Congregations (13-14 Centuries), Cluj-Napoca, Editura Argonaut, Editura Mega, 2014, 347 p. [A prezentat C.S.III dr. Ciprian Adinel Dincă]
 - *Scris și societate în Transilvania secolelor XIII-XVII*, coord. Susana Andea. Autori: Susana Andea, Avram Andea, Adinel Dincă, Livia Magina, Editura Argonaut Cluj-Napoca (România), Szimphologic Publishing Gatineau (Canada), 2013, 378 p. [A prezentat CSII dr. Lidia Gross]
4. Cluj-Napoca, 6 iulie 2015, orele 12, Sala de Conferințe, Institutul de Istorie „George Barițiu” în colaborare cu Editura Argonaut, lansarea lucrării care reunește studii ale istoricilor clujeni în semn de prețuire față de cercetătorul științific I dr. Gheorghe Iancu
 - *Transilvania în modernitatea românească. De la mișcarea națională la autodeterminare și integrare. In honorem Gheorghe Iancu*, coord.: Angela Rus, Ottmar Trașcă, Virgiliu Țărău, Cluj-Napoca, Editura Argonaut, 2015, 594 p. [Au prezentat C.S.I dr. Dumitru Suci, prof. univ. dr. George Cipăianu, conf. univ. dr. Valentin Orga – din partea Editurii Argonaut]

ACTIVITĂȚILE ȘCOLII DOCTORALE ÎN ANUL 2015
SCOSAAR – DEPARTAMENTUL FILIALA CLUJ-NAPOCA

ISTORIE

- În cadrul Institutului de Istorie „G. Barițiu” activează **10** cercetători/profesori având calitatea de conducător de doctorat în domeniul ISTORIE, coordonând – în anul 2015 –

activitatea a **44 doctoranzi** dintre care **19 /fără frecvență/** și **25 în sistem nou:** 24 / fără stipendiu/, 1 /cu stipendiu/, aflați în cursul anului 2015 în diverse stadii (susținere publică realizată: **8**; în program de studii universitare de doctorat: **14** (dintre care 7 admiși la colocolviul de admitere din 5 octombrie 2015 și 7 drd. aflați în derularea activităților anului I); în program de cercetare științifică: **7**; în stadiul de elaborare teză: **14**; 1 – depășire termen legal; 1 – retragere din stagiul de doctoratură.

- În cursul anului 2015 la Institutul de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca s-au organizat susținerile publice ale următoarelor teze de doctorat, autorilor conferindu-li-se titlul de doctor în Istorie:

	Numele și prenumele drd.	Numele conducătorului de doctorat	Anul înmatr./ Data susținerii publice/ OM confirmare a titlului de doctor în Istorie	Titlul tezei de doctorat
1.	Cozma I. Ioan	C.S.I dr. Dumitru Suciu	2009/ 29 ianuarie 2015/ O.M.3869/19.05.2015	CULTURA BISERICĂSCĂ ORTODOXĂ DIN TRANSILVANIA. 1867-1918
2.	Glăvan I. Ciprian	C.S.I dr. Dumitru Suciu	2009/ 29 ianuarie 2015/ O.M.3869/19.05.2015	PRESA DE LIMBĂ GERMANĂ DIN BANAT. 1771-1867
3.	Iacob Gh. Ovidiu	C.S.I dr. Dumitru Suciu	2010/ 5 februarie 2015/ O.M.3869/19.05.2015	RELAȚIA DOMNIE- BISERICĂ ÎN TIMPUL LUI ALEXANDRU IOAN CUZA (1859-1866)
4.	Rus A. Angelica Gabriela	C.S.I dr. Gheorghe Iancu	2012/ 19 iunie 2015/ O.M. 5304/25.09.2015	ALEGERI LOCALE ÎN MUNICIPIUL CLUJ-NAPOCA. 1990-1996
5.	Băjenaru D. C-tin	C.S.I dr. Simion Retegan	2012/ 21 oct.2015/ O.M. 5954/07.12.2015	COMITATUL FĂGĂRAȘ (1876-1918)
6.	Câmpeanu A. Marius C-tin	C.S.I dr. Simion Retegan	2012/ 21 oct. 2015/ O.M. 5954/07.12.2015	VICARIATUL GRECO- CATOLIC AL MARAMUREȘULUI ÎNTRE 1856 ȘI 1930
7.	Bichescu G. I. Cătălin George	Prof.univ.dr. Nicolae Edroiu	2011/ 28 oct. 2015/ O.M. 5954/07.12.2015	PROCEDURI JUDICIARE ȘI ADMINISTRATIVE ÎN TRANSILVANIA (SEC. XVIII)
8.	Cărăbineanu Al. Mirela	C.S.I dr. Susana Andea	2008/ 28 oct. 2015/ O.M. 5954/07.12.2015	HÂRTIE ȘI FILIGRAN ÎN TRANSILVANIA PRINCI- ARĂ (SECOLELE XVI-XVII)

În urma colocolviului de admitere la doctorat, organizat în cadrul Institutului în data de 1 octombrie 2014, au fost declarați reușiți 7 candidați, validați în ședința SCOSAAR, cu dată de înmatriculare 2 noiembrie 2015. Astfel:

Nr. crt.	Nume si prenume doctorand	Nume si prenume conducător doctorat	Titlu teză de doctorat
1.	Cobzaru N. Dumitru	Prof.univ.dr. Nicolae Edroiu	<i>BARTOLOMEU VALERIU ANANIA (1921-2011). OMUL, DESTINUL ȘI ISTORIA</i>
2.	Enescu I. Alexandru cristian	Prof.univ.dr. Nicolae Edroiu	<i>REGIMUL CANONIC ȘI ECLESIOLOGIA MONAHISMULUI MEDIEVAL ORTODOX DIN SPAȚIUL ROMÂNESC (SEC. X-XV)</i>
3.	Șinca D. Rodica	C.S.I dr. Susana Andea	<i>BIBLIOTECILE MEDIEVALE SĂȘEȘTI SECOLELE XVI-XVII</i>
4.	Arhire C.D. Teodor Dan	C.S.I dr. Susana Andea	<i>REGISTRELE DE SOCOTELI ALE SIBIULUI (SEC. XIV-XIX). STUDIU ISTORIC ȘI ARHIVISTIC</i>
5.	Krizner I. Paul	C.S.I dr. Gelu Neamțu	<i>CERCETĂRI ISTORICO-TEOLOGICE PRIVIND DESFĂȘURAREA REVOLUȚIEI ROMÂNE DIN 1848-1849 PE RAZA EPISCOPIEI ARADULUI</i>
6.	Marco I. Gabriela Adina	C.S.I dr. Gelu Neamțu	<i>DIMENSIUNI ISTORICE, SOCIALE, CONFESIONALE ȘI CULTURALE ROMÂNNO-SLAVE PE VALEA MUREȘULUI INFERIOR (1802-1918)</i>
7.	Rusu D. Viorel	C.S.I dr. Dumitru Suci	<i>EPISCOPIA GRECO-CATOLICĂ A MARAMUREȘULUI (1930-1948)</i>

Cercetătorii științifici gr. I și II din cadrul Institutului au fost cooptați în numeroase comisii de evaluare a tezelor de doctorat, în calitate de referenți oficiali atât în cadrul Institutului, cât și la diverse universități de stat din țară (Universitatea “Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca, Universitatea din Oradea, Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Universitatea “Lucian Blaga” din Sibiu, Universitatea “Petru Maior” din Târgu Mureș) și din străinătate (Ungaria).